

— тамъ имаше компромисъ. Помирителитѣ излизатъ извънъ компромиса и извънъ договора. Ние сме предъ едно решение, съ което сме осъдени на много и много милиони. Какво да правимъ? Правителството смѣта, че това решение не е *ex aequo et bono*, нито пъкъ е *ex lege*, не почива на договоръ и законъ, то е единъ произволъ, едно потъпкване на пакта, едно потъпкване на договора. По принципъ, ние признахме въ комисията, която заседаваше въ комисарството, че въ такъвъ случай българското правителство може да се отнесе — какво е направило правителството, не зная — било до Обществото на народитѣ, било до съвета на амбасадьоритѣ. Мене ми се струва, че имаше специаленъ поводъ за да бѣде сезиранъ съ този въпросъ и съветътъ на амбасадьоритѣ. И тъй въ българската практика — ако може да става дума за практика, когато въпросътъ се касае за единиченъ случай — ние имаме решение на българското правителство — азъ така смѣтамъ, че това е решение, г. Калфовъ е тукъ — да отнесемъ въпроса, сега не мога да си спомня, до Обществото на народитѣ или до съвета на амбасадьоритѣ. Такова бѣше решението. На това мнение бѣше г. Калфовъ, на това мнение бѣше и г. министърътъ на финанситѣ, г. Тодоровъ. Подъ тѣхно председателство ние работихме. Решихме това — че може, че трѣбва да се направи и това въ защита на България, съ рискъ да загубимъ и тамъ. Тоя рискъ трѣбва да го понесемъ. Най-големиятъ мотивъ на уважаемия г. министъръ на финанситѣ е тоя: бихме могли да се отнесемъ до високитѣ трибунали, ако бихме имали на своя страна нѣкой капацитетъ, нѣкой виденъ юристъ, или шансъ 75% да спечелимъ. Това разбиране е погрѣшно. Това не бѣ разбирането на българското правителство, на правителството на Демократическия сговоръ въ другъ единъ случай. Съ рискъ да остане самъ на това мнение, че българската хазна е ощетена неправилно, съ рискъ да бѣде отхвърлена неговата молба отъ Обществото на народитѣ, то взема решение да се отнесемъ и до него. Защо, прочее, да не направимъ и тукъ това, когато е ясно за народното представителство — азъ мисля, че на това мнение е цѣлиятъ Парламентъ — че въ случая ние плащаме 150 милиона лева, бихъ си позволилъ да кажа, за вѣтъра? Защо да не направимъ и тѣзи усилия да се отнесемъ до Обществото на народитѣ, съ рискъ да загубимъ?

Тѣй сложениятъ въпросъ представлява грамадна принципиална важность. Тя е посочена отъ другаря ми г. Мушановъ. Нека се пазимъ — имаме много горчиви опити, кой знае какви дѣла още предстоятъ, при които бихме могли да бѣдемъ осъдени — да не излизаме ние тукъ съ разбирането, какво вземанията *à la* Деклозиеръ не сж не